

**DEVA Partili Ekmen:
Hayvancılıkta aile işletmelerini ayakta tutmak şarttır**

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, İl Başkanı Necmi Ağaoğlu'yla birlikte Mersin Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Nuri Demirbaş'ı ziyaret ederek damızlık üreticilerinin sorunlarını dinledi. Ekmen, özellikle 50 yaş altındaki üreticilerin neredeyse tamamen yok olduğunu vurgulayarak, sektördeki derin yapısal sorunları gündeme taşıdı.

Üretimi omuzlayan köprü kuşak desteklenmeli

Ekmen, "Mersin Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği ziyaretimiz 2015 yılına göre neredeyse üçte bir oranına azalan büyükbaş hayvan sayısının sebeplerini iyi anlamak çok güçlü tedbirler almak gerektiğini ortaya koydu. 50 yaş altı hayvan yetiştiricisinin neredeyse kalmamış olması en büyük tehdittir. Aile işletmeleri biterse hem hayvan varlığımız azalır hem de et fiyatları monopol güçlerin büyük işletmelerin insafına kalır. Gençlere yönelik çeşitli destekler bulunsa da pratikte iş yine yaşlı nesil tarafından yürütülüyor; bu da gerçek bir gençleşme sağlamıyor, yalnızca genç işsizliğin üzeri örtülmüş oluyor. Üretimi omuzlayan 40-60 yaş arası grubu bir köprü kuşak olarak tanımlayıp, sonrasındaki nesil için ciddi bir strateji oluşturulmalıdır" dedi.

İnsan kaynağı sistemde tutulmalı

Hayvancılık alanında yetişmiş insan gücünün sektörden uzaklaştığını söyleyen Ekmen, "Kamu kurumlarında yetişmiş, alanında uzman veteriner hekimler ve ziraat mühendisleri bilimsel temelde sahaya dönmeli; sürdürülebilir ve güvenilir bir tarım-hayvancılık uygulamalarında yer almalı, bu kişilerin sektörde kendi işlerini kurmaları teşvik edilmeli. Emekli olan ama hâlâ üretken bireyler sektörde yeniden değerlendirilerek bu bilgi birikimi kaybedilmemeli. Köy okulları açık tutulmalı ve köydeki çocuklar zorunlu şehir göçü yaşamamalı. Kırsalda üretimin devam etmesi için elimizden geleni yapmalıyız" dedi.

Üretici, şap hastalığından etkilendi

Geçtiğimiz haftalarda şap hastalığından üreticilerin nasıl etkilendiğini dile getiren Ekmen, "105 bin kayıtlı hayvana rağmen, ahırlarda tesislerde 25 bini damızlık 65-70 bin civarında hayvan olduğu tahmin ediliyor. Tarsus ve Akdeniz ilçelerinde, şap ve benzeri hastalıkların görüldüğü dönemlerde ciddi sıkıntıların yaşandığı ifade edildi. Mutasyon geçiren virüs türleri nedeniyle hayvanların kesime zorlanması, hayvan hareketliliğinin kısıtlanması pazarı doğrudan etkilemiş. Şap hastalığı döneminde yapılan aşılama süreci hafifletse de üreticiler malını satmakta zorlandı. Bazı hayvanlar, besiye alınmadan doğrudan kesime gönderilmek zorunda kaldı ve bu durum verimliliği düşürdü. Karantina uygulaması her ne kadar yerinde ve doğru bir karar olsa da üretici bundan olumsuz etkilendi" açıklamasında bulundu.

Hayvan varlığı üçte bir oranında azalmış

10 yıllık tabloyu anlatan Ekmen, "2015-2016 yıllarında ahırda 180 bin civarı hayvan varken, şu anki mevcut 65-70 bin civarında. On yılda hayvan varlığımız üçte iki oranında azalmış durumda" diye konuştu.

Yem ve süt fiyatları

Ulusal Süt Konseyinin çalışmalarına değinen Ekmen, "1 çuval yem alabilmek için ise 30- 38 litre süt satılması gerekiyor. Eskiden 20 litre süt ile 1 çuval yem alınabiliyordu. Bu fark, üreticinin zarar ettiğini gözler önüne seriyor" dedi.

Yerli üretici eziliyor, tüketici kaybediyor

Tüketicinin ithal ürünleri yüksek fiyattan almak zorunda kaldığına dikkat çeken Ekmen, "Et ithalatı konusunda sektör temsilcileri ciddi rahatsızlık duyuyor. Prensip olarak et ya da hayvan ithalatına karşı olsalar da gerçekten ihtiyaç varsa ve ithalat kaçınılmazsa, bu etin makul bir kâr marjıyla satılması gerektiği vurgulanıyor. Örneğin, yurt dışından 2.90 dolara ithal edilen karkas etin üzerine %20 kâr eklendiğinde 4 dolara satılması beklenirken, neredeyse 10 dolara

satılması büyük tepki topluyor. Bu tür uygulamalar, serbest ticaretten çok belirli kişi ya da kurumlara imtiyaz sağlandığını gösteriyor. Yurt dışından düşük maliyetle gelen et yüksek fiyata satıldığında yerli üretici rekabet edemiyor, hayvancılık zayıflıyor; tüketici ise eti pahalıya almak zorunda kalıyor” açıklamasında bulundu.

Sütü destekle, hayvancılığı kurtar

Çözüm önerilerini sıralayan Ekmen, “Mersin, tarımda Türkiye üçüncüsü konumunda olmasına rağmen hayvancılıkta ciddi bir gerileme yaşıyor; büyükbaş hayvancılıkta 30. sıraladayız. Bu düşüş yalnızca Mersin’e özgü değil, ülke genelinde köylerin boşalması ve 40 yaş altı yetiştirici sayısının yok denecek kadar azalmasıyla bağlantılı bir gerileme. Küçükbaş hayvancılıkta, özellikle keçide Türkiye birincisi olan bölgemizde bile çoban bulmak zor; meslek cazip görülüyor, maaşlar düşük, destekler ise yetersiz. Meraların daralması da hayvancılığın sürdürülebilirliğini tehdit ediyor. Süt üretiminde ise tablo benzer: Bugün süt litresi 16-18 TL ama üretici kazanamıyor çünkü girdi maliyetleri yüksek, devlet desteği yetersiz ve krediye erişim neredeyse imkânsız. Ziraat Bankası çiftçiden ağır teminatlar isterken, spor kulüplerine milyonlarca lira kredi verebiliyor. Oysa çözüm net: Süt üretimine litre başına 15 TL gibi doğrudan teşvik verilirse üretim artar, damızlık sayısı yükselir, iki yıl içinde hem süt hem et sorunu çözülür. Süt tozu ya da hayvan ithalatına gerek kalmaz. Genel Başkanımız Ali Babacan’ın hep söylediği gibi Gıda enflasyonunu düşürmenin yolu üretimi desteklemek, bütçeyi doğrudan üreticiye aktarmak ve gençleri yeniden bu işe kazandırmaktan geçiyor” dedi.